

DOI: 10.31866/2616-759X.9.1.2026.362861

УДК 792.24.044:792'06(477)"364"

**РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ТЕМИ ВІЙНИ В СУЧАСНОМУ
УКРАЇНСЬКОМУ ДОКУМЕНТАЛЬНОМУ ТЕАТРИ:
РОЗВІДКИ АВТОБІОГРАФІЧНОГО МЕТОДУ ТА ІНТЕРВ'ЮВАННЯ****Ольга Бойко^{1а}, Олександр Кабанець^{2а}, Марина Козловська^{3а}**¹ кандидат мистецтвознавства, професор;

e-mail: boyko_os@ukr.net; ORCID: 0000-0001-9347-3832

² кандидат юридичних наук;

e-mail: kabanets.flo@gmail.com; ORCID: 0000-0003-1272-6725

³ доктор філософії (культурологія), доцент;

e-mail: knukimtvorchi@gmail.com; ORCID: 0000-0002-2906-672X

^а Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна**Анотація**

Статтю присвячено дослідженню особливостей застосування біографічного методу в сучасному українському документальному театрі, що репрезентує тему російсько-української війни. **Метою дослідження** є визначення особливостей інтерв'ювання респондентів та обґрунтування доцільності його використання у створенні драматургії документальних вистав. **Методологія дослідження** базується на комплексних, міждисциплінарних наукових підходах до розкриття теми. Дослідження опирається на загальнонаукові методи, такі як аналітичний, порівняльний, історико-культурний, а також метод теоретичного узагальнення. Оскільки джерельною базою є театральні тексти та інтерв'ю учасників театральних ініціатив, фото- та відеофіксації українських вистав, у процесі дослідження проведено контент-аналіз для виявлення певної типології та порівняння ідейних наративів. **Наукова новизна** здійсненого дослідження полягає в розгляді особливостей застосування біографічного методу в сучасному українському документальному театрі, що репрезентує тему російсько-української війни. **Висновки.** Доведено, що поєднання документальної достовірності, етичної відповідальності та художньої інтерпретації забезпечує комплексне осмислення теми війни. Водночас створення документального театру в умовах війни пов'язане з низкою етичних та методологічних викликів. Робота зі свідченнями очевидців потребує дотримання принципу «не нашкодь», делікатного ставлення до травматичного досвіду та відповідального поєднання документальної достовірності з художньою інтерпретацією. Сучасний український документальний театр є не тільки мистецькою практикою, а й формою соціальної відповідальності. Дослідження ролі театру, зокрема документального, у відтворенні реальних подій російсько-української війни є важливим для розуміння механізмів культурної репрезентації війни, збереження національної пам'яті та формування нових художніх стратегій осмислення травматичного досвіду сучасності.

Ключові слова: документальний театр; біографічний метод; війна; вербатім; інтерв'ю; культурна пам'ять; ідентичність.

© Ольга Бойко, Олександр Кабанець, Марина Козловська, 2026

Постановка проблеми

Повномасштабна російська агресія спричинила одну з найбільших криз XXI століття в Європі, безпрецедентні руйнування матеріальної культури та глибокі трансформації соціокультурного простору, зумовивши масові вимушені переміщення українців. У контексті російсько-української війни особливої актуальності набуває документальний театр – форма сценічного мистецтва, що базується на свідченнях респондентів, інтерв'ю, архівних матеріалах і безпосередньому досвіді очевидців подій. Звернення до документальних джерел дає змогу відтворити багатоголосся людських історій війни, уникнути абстрактності та надати голос тим, чий досвід часто залишається поза офіційними історичними нарративами. Підґрунтям цієї статті є дві наріжні проблеми: тема війни, яку порушують у сучасних виставах, та досвід сучасної інтерпретації її проблемного поля, що упередметнюється в документах і свідченнях очевидців. Відтак режисери та драматурги звертаються до особистих історій очевидців, що продукують сценічні нарративи, засновані на реальних подіях і свідченнях. Усе означене в матеріалі статті співвідноситься з проблемою інтерпретації, яку аргументують на теренах української гуманістики і доволі активно відпрацьовують вітчизняні фахівці. Адже театр слугує важливим соціальним інструментом впливу на колективну діяльність людей. Це місце боротьби за ідентичність і пошуку власного голосу в умовах війни та невизначеності. У цьому контексті особливого значення набуває інтерпретаційний підхід, що поєднує документальну достовірність із художнім осмисленням реальності.

Отже, актуальність дослідження документального театру в Україні зумовлена кількома чинниками. По-перше, війна створює потребу у фіксації свідчень сучасників як важливого елемента культурної пам'яті та історичної документації. По-друге, сценічне відтворення реальних історій сприяє суспільному осмисленню травматичного досвіду, формує емпатію та підтримує процеси психологічної адаптації. По-третє, документальні вистави виконують функцію культурної дипломатії, презентуючи український досвід міжнародній аудиторії та протидіючи дезінформації через живі людські історії.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Документальний театр як впливове соціокультурне та мистецьке явище другої половини XX – початку XXI століття посідає важливе місце в сучасному гуманітарному знанні та належить до найбільш досліджуваних напрямів театрознавства. Його активне поширення на різних континентах зумовило появу значного корпусу наукових публікацій, у яких розглянуто технології створення документальних п'єс і вистав (Dawson, 1999, Lehmann, 2006), принципи роботи з фактичним матеріалом (Scullion, 2001, Воропаєва, 2016), а також особливості сприйняття документального театру (Апчел, 2011а, 2011b, 2013). Вагоме значення для теоретичного осмислення документального театру мають теоретичні розвідки Г.-Т. Лемана (Lehmann, 2006) та Е. Фішер-Ліхте (Fischer-Lichte, 2008), у яких документальний театр розглянуто як видовище в контексті актуальних

соціально-політичних трансформацій. Культурні практики документального театру в Україні останнього десятиліття, значна частина яких відображає події російсько-української війни, стали предметом мистецтвознавчих, культурологічних і міждисциплінарних досліджень. Г. Сухомлин, Ю. Цивата та А. Чорнойван (2024) відзначають динамічний розвиток документального театру в Україні, що корелює з активізацією соціально-політичних процесів у державі, а це безпосередньо впливає на тематичне наповнення вистав. Цікавою та важливою розвідкою виявляється аналітичний огляд документального театру, що, на нашу думку, є демонстрацією пам'ятних ситуативних «флешбеків» безпосередніх учасників подій. Тож актуальність цього дослідження полягає в необхідності вивчення сучасного досвіду організації документального театру в Україні, ураховуючи реалії загострення військового конфлікту.

Мета статті полягає у визначенні особливостей інтерв'ювання та в обґрунтуванні доцільності його використання під час створення драматургії документальних вистав, у яких порушено тему російсько-української війни. Завдання дослідження: проаналізувати сучасний контекст вистав; окреслити знакові ініціативи, спрямовані на репрезентацію досвіду виживання українців в умовах війни. За результатами здійснених завдань важливо охарактеризувати виклики та перспективи подальшого становлення документального театру в Україні.

Виклад основного матеріалу

72

Документальний театр у вузькому значенні базується на інформаційних джерелах, які відображають реальні події сучасності, тоді як у ширшому розумінні його розглядають як альтернативу художній фікції та як форму політичного й соціального висловлювання. Біографічний метод передбачає використання особистих історій, життєвого досвіду й індивідуальних наративів як джерела драматургічного матеріалу. Збір матеріалу здійснено за допомогою глибинних інтерв'ю, анкетування, аналізу архівів та медіаджерел, документування свідчень очевидців, спостереження за поведінковими та мовними особливостями респондентів.

Показовим прикладом може слугувати досвід драматургині та журналістки О. Гриценко в процесі написання п'єси «Я повернуся», у якій порушено питання примусового вивезення та депортації українських дітей з окупованих територій на територію РФ – один з найбільших злочинів у контексті російсько-української війни. За офіційними даними, станом на 2026 р. примусово депортовано або переміщено понад 1200 дітей з п'яти областей України (Шапошнікова, 2026). Особливо незахищеними виявилися вихованці інтернатів і діти, що потребували лікування (Совгира та ін, 2025, с. 112). Тож О. Гриценко не лише інтерв'ювала підлітків з окупованих територій, але й дивилася і читала інтерв'ю з іншими дітьми, яких вивозили в РФ чи Крим. Зокрема, для роботи над п'єсою «Я повернуся» О. Гриценко звернулася до громадських організацій «Save Ukraine» і «СОС Дитячі Містечка», які допомагали повертати українських дітей з окупованих територій (Кіхтенко, 2025). На час звернення багато підлітків перебували в київському шелтері, тому процес інтерв'ювання відбувся саме там наживо. Дослідниця змогла поспілкуватися з п'ятьма підлітками: чотирма дівчатами й одним хлопцем. Ура-

ховуючи ці обставини, важливо наголосити на тому, що робота з документальним матеріалом в умовах війни потребувала дотримання принципу «не нашкодь». У результаті проведеного анкетування виявилось, що порушені теми очікувань і пригод очима дітей мали зовсім інший вигляд. Режисерка А. Турло зазначає: «Герої проживали пригоди, бачили «страшними» речі, які видались би кумедними дорослим, і навпаки – по-дитячому осмислювали ті події, які є справді страшними. Діти, які не за своєю волею опиняються в «піонерському таборі», все одно залишаються дітьми – кидають виклик усьому світу, протистоять дорослим, вчать підтримувати одне одного і вірять в щасливий кінець. Дуже ціную в тексті О. Гриценко саме цю реалістичну щирість дитячості». (Театр "Золоті Ворота", 2024). Отже, дотримання принципу «не нашкодь» передбачає, по-перше, запобігання повторній травматизації респондентів під час інтерв'ювання, а по-друге, обережність у подальшій текстуальній репрезентації отриманих свідчень з метою уникнення надмірної деталізації або розкриття чутливої інформації.

Ще однією дуже важливою особливістю є психологічний стан респондента. Адже впродовж процесу інтерв'ювання необхідно було чітко окреслювати умови використання свідчень очевидців, зокрема способи подальшого застосування зібраного матеріалу, ступінь збереження автентичності висловлювань та можливість розкриття персональних даних. Водночас дослідник повинен уникати психологічного тиску на респондентів, не повторювати запитання в разі їхньої відмови відповідати та наголошувати на праві очевидців припинити інтерв'ю у будь-який момент. Отже, документальний театр спирається на документ як джерело правдивої інформації про сучасне життя. Доказовим щодо цього є твердження О. Гриценко:

Якби я брала інтерв'ю для статті, то я би фокусувалася суто на фактах: максимум цифр, деталей та подробиць, щоби була можливість перевірити ці факти з інших джерел. А для п'єси я окрім фактів багато питала про настрої, емоції, навіть сни й запахи. (Кіхтенко, 2025)

Важливо, що авторка в процесі підготовки вистави не хотіла акцентувати на темі жертви, адже згідно з її твердженнями це було б найпростішим способом – показати українських підлітків «бідними жертвами російської агресії».

Вербатім як вид документального театру передбачає буквальну презентацію монологів, записаних зі слів очевидців подій, про які йдеться в сценарії п'єси. Є. Локтіонов (2024), описуючи особливість вистави (вербатім) влучно з цього приводу стверджує:

Виходимо з того, що психофізичне життя людини – це система, яка влаштована ієрархічно, тобто в будь-який момент розгортання поведінкових актів кожен з них можливо розглядати як такий, що складається з чотирьох елементів: 1) тілесний рівень (фізичне буття людини в широкому сенсі); 2) емоційно-чуттєвий рівень (емоційна та чуттєва сфери); 3) когнітивний рівень (думки, бачення); 4) вербальний рівень (використання слова як засобу комунікації). (с. 29)

Вербатім розглядають водночас як технологію створення драматургічного тексту і як жанрову форму; ключовою ознакою є відтворення прямої мови свідків без змін або з мінімальним редагуванням. Тож важливим є не лише відтворення фактів, але й фіксація емоційних станів, сенсорних спогадів та індивідуальних способів переживання травматичного досвіду.

Зокрема, керівниця «Театру драматургів» К. Пенькова, яка працювала над п'єсою «Donezk.ua» для незалежного театру «ТД Берлін» (ориг. назва TD Berlin), зібрала понад шістнадцять інтерв'ю. Викликом стало сформувати текст з інтерв'ю українських підлітків, які втекли від війни в Німеччину («Перелітні птахи» на замовлення Штутгартського театру). Драматургиня звернула увагу на знаковий об'єкт оповіді – ключі, які 14-річний підліток забув здати на вахту школи, чергуючи там напередодні повномасштабної війни:

Згадав про це лише вдома і страшенно розстроївся, бо це означало, що на наступний день має встати на годину раніше, щоб відімкнути крило школи. Тож перша думка, коли він прокинувся від вибухів було – фух, не треба бігти в школу. Вона відкрилася лише за пів року, але він вже навчався у Німеччині. (Кіхтенко, 2025)

74

Згодом Київський академічний театр «Золоті Ворота» поставив 22–23 серпня 2024 року одноіменну виставу (режисерка Анна Турло) про дітей з Півдня України, яких з початку повномасштабного вторгнення масово депортувала держава-агресор (рис. 1). Виставу реалізовано завдяки гранту Українського культурного фонду, у межах якого покази відбулися в Празі. За сюжетом, троє підлітків з Херсонщини опиняються в дитячому таборі в окупованому Криму. Там вони намагаються осмислити, що насправді відбувається, намагаються опиратися нищій проросійській пропаганді й водночас продовжують проживати своє підліткове життя з характерними для цього віку проблемами, почуттями та рапто-вим дорослішанням (Театр «Золоті Ворота», 2024).

У процесі створення документальної драматургії доцільним є отримання згоди очевидців не лише на використання наданих матеріалів, але й на ознайомлення з фінальною редакцією тексту, що забезпечує етичну прозорість та дотримання принципів відповідального представлення особистих свідчень. Водночас у процесі творчого опрацювання зібраних свідчень драматург неминуче здійснює їх інтерпретацію, трансформацію та смислове структурування крізь призму власного досвіду й художнього бачення. У результаті драматургічний твір, побудований на документальних свідченнях, набуває ознак художньої інтерпретації, оскільки поєднує реальні факти з авторським осмисленням. У такий спосіб документальний матеріал інтегрується в сценічний наратив не як буквальне відтворення реальності, а як художньо переосмислена історія, створена за мотивами життєвого досвіду очевидців.

Доказовим щодо цього є процес створення п'єси «Donezk.ua» драматургині К. Пенькової на замовлення німецького режисера, який у 2010 р. був у Донецьку та формував вуличний театр із донеччанами (рис. 2). Драматургиня використала документальні свідчення акторів вуличного театру в процесі написання худож-

нього тексту, уособивши німецького режисера з Дон Кіхотом, який хотів боротися з олігархією. Інші актори уособлювали персонажів з казки «Снігова королева»:

І вийшло, що Герда була в березні 2022 року в Маріуполі разом зі своїм Каєм, де їй не було лячно, бо він був поруч і захищав її. А коли вони вибралися з Маріуполя і дістались до Запоріжжя, Кая мобілізували. І тут вона дійсно відчула себе сиротою, бо її мама – в окупованому Донецьку, й вона не може обговорювати з нею те, що Кай служить. (Кіхтенко, 2025)

Це порівняння свідчить про те, що художня інтерпретація може виконувати не лише захисну функцію щодо героїв документальних свідчень, але й слугувати засобом створення емоційної та смислової дистанції між травматичним досвідом і глядацьким сприйняттям, особливо в суспільстві, яке ще не має достатньої часової дистанції для повного осмислення пережитих подій.

Рис. 1. Вистава «Я повернуся» А. Мантач. Театр «Золоті ворота» (Кіхтенко, 2025)

Рис. 2. Вистава «Donezk.ua» у театрі TD Berlin (Кіхтенко, 2025).

Узагальнюючи вищесказане, слід зазначити, що є різні рівні інтеграції художнього домислу в документальний драматургічний текст. Їх застосування є методологічно виправданим, оскільки залежить від авторської концепції та інтерпретаційної стратегії драматурга.

Наукова новизна здійсненого дослідження полягає в розгляді особливостей застосування біографічного методу в сучасному українському документальному театрі, що репрезентує тему російсько-української війни.

Висновки

За результатами огляду ініціатив документального театру в Україні, виявлено важливу його функцію культурної рефлексії, збереження пам'яті та формування національної ідентичності. Біографічний метод є ефективним інструментом створення драматургії, що дає змогу інтегрувати особисті свідчення в сценічний нарратив. Поєднання документальної достовірності та художньої інтерпретації забезпечує глибше осмислення воєнного досвіду. Дотримання етичних принципів роботи зі свідками є необхідною умовою створення документальних вистав. Документальний театр є простором суспільного діалогу та колективної терапії, сприяючи переосмисленню травматичного досвіду війни. У драматургічній інтерпретації варто уникати повторної травматизації свідків; забезпечувати конфіденційність, а за потреби – анонімізацію, обмежуючи обсяг персоналізованих даних; передбачати добровільну згоду на використання матеріалу; запобігати маніпулятивному використанню травматичних образів; поважати гідність і суб'єктність респондентів.

Важливо розуміти, що драматурги передусім цікавляться психоемоційним станом людини, її відношенням до проблематики, порушеної надалі в сценічному творі. У процесі сценічної реалізації драматургічного тексту режисери й актори здійснюють його інтерпретацію, трансформуючи первинний авторський матеріал відповідно до обраної естетичної концепції постановки; у низці випадків функції режисера виконує сам драматург. Водночас інтерпретаційна діяльність не обмежується сценічним втіленням, оскільки глядачі також здійснюють власне смислове прочитання вистави. Межі та характер цих інтерпретацій зумовлює низка чинників, зокрема ступінь режисерського втручання у текст (скорочення, редагування, композиційні зміни), обрана сценічна форма та рівень суб'єктності акторів і глядацької аудиторії.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Апчел, О. (2011а). Документальний театр у театральній культурі пострадянського простору, зокрема сучасної України. *Культура України*, 33, 1–9. https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura33/28.pdf
- Апчел, О. (2011б). Особливості тем і художні принципи документального театру. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*, 4, 178–182.
- Апчел, О. (2013). Міждисциплінарний характер дослідження документального театру як явища сучасної культури. *Художня культура. Актуальні проблеми*, 9, 123–131.

- Воропаєва, Т. С. (2016). Роль особистості в українській історії крізь призму біографістики. *Українська біографістика*, 14, 50–70.
- Кіхтенко, В. (2025, 2 травня). «Не нашкодь». Як драматурги працюють зі свідченнями очевидців і чи існує художній домисел у документальному театрі. Суспільне Культура. <https://suspilne.media/culture/994687-ne-naskod-ak-dramaturgi-pracuut-zi-svidcennami-ocevidciv-i-ci-isnue-hudoznij-domisel-u-dokumentalnomu-teatri/>
- Локтіонов, Є. (2024). Феномен вербатім-театру: потенціал междисциплінарного підходу. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*, 34, 24–30. <https://doi.org/10.34026/1997-4264.34.2024.305187>
- Совгира, Т., Малоока, Л., & Кабанець, О. (2025). Проблема збереження національної ідентичності українців на тимчасово окупованих територіях. *Питання культурології*, 46, 107–125. <https://doi.org/10.31866/2410-1311.46.2025.348529>
- Сухомлин, Г., Цивата, Ю., & Чорнойван, А. (2024). Реалії російсько-української війни в документальному театрі України. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Сценічне мистецтво*, 7(1), 87–98. <https://doi.org/10.31866/2616-759X.7.1.2024.301967>
- Театр «Золоті Ворота» покаже виставу про підлітків, депортованих у Росію. (2024, 8 серпня). Главком. <https://glavcom.ua/country/culture/ja-povernusja-u-teatri-zoloti-vorota-rokazhut-vstavu-pro-ukrajinskikh-pidlitkiv-jakikh-deportovali-v-rosiju-1014308.html>
- Шапошнікова, М. (2026, 12 березня). Комісія ООН: депортація та примусове переміщення українських дітей російською владою, а також їхні насильницькі зникнення злочинами проти людяності. Організація Об'єднаних Націй. <https://surl.li/uqldwo>
- Dawson, D. G. (1999). *Documentary theatre in the United States: An historical survey and analysis of its content, form, and stagecraft*. Bloomsbury Publishing.
- Fischer-Lichte, E. (2008). *The Transformative Power of Performance A New Aesthetics*. Routledge.
- Lehmann, H.-T. (2006). *Postdramatic theatre* (K. Jürs-Munby, Trans.). Routledge.
- Scullion, A. (2001). Self and Nation: Issues of Identity in Modern Scottish Drama by Women. *New Theatre Quarterly*, 17, 373–390.

REFERENCES

- Apchel, O. (2011a). Dokumentalni teatr u teatralnii kulturi postradianskoho prostoru, zokrema suchasnoi Ukrainy [Documentary theater in the theatrical culture of the post-Soviet space, in particular modern Ukraine]. *Culture of Ukraine*, 33, 1–9. https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura33/28.pdf [in Ukrainian].
- Apchel, O. (2011b). Osoblyvosti tem i khudozhni pryntsy py dokumentalnoho teatru [Peculiarities of themes and artistic principles of documentary theater]. *Bulletin of Kharkiv State Academy of Design and Arts*, 4, 178–182 [in Ukrainian].
- Apchel, O. (2013). Mizhdystyplinarnyi kharakter doslidzhennia dokumentalnoho teatru yak yavyscha suchasnoi kultury [The interdisciplinary nature of the study of documentary theater as a phenomenon of contemporary culture]. *Artistic Culture. Topical issues*, 9, 123–131 [in Ukrainian].
- Dawson, D. G. (1999). *Documentary theatre in the United States: An historical survey and analysis of its content, form, and stagecraft*. Bloomsbury Publishing.

- Fischer-Lichte, E. (2008). *The Transformative Power of Performance A New Aesthetics*. Routledge [in English].
- Kikhtenko, V. (2025, May 2). "Ne nashkod". *Yak dramaturhy pratsiuut zi svichenniamy ochevydstiv i chy isnuie khudozhnii domysel u dokumentalnomu teatri* ["Do no harm". How playwrights work with eyewitness testimonies and whether there is artistic imagination in documentary theater]. *Suspilne Kultura*. <https://suspilne.media/culture/994687-ne-naskod-ak-dramaturgi-pracuut-zi-svidcennami-ocevidiv-i-ci-isnuie-hudozhnij-domysel-u-dokumentalnomu-teatri/> [in Ukrainian].
- Lehmann, H.-T. (2006). *Postdramatic theatre* (K. Jürs-Munby, Trans.). Routledge [in English].
- Loktionov, Ye. (2024). Fenomen verbatim-teatru: potentsial mezhdystryplinarnoho pidkhodu [Verbatim theater phenomenon: the potential of an interdisciplinary approach]. *Academic Bulletin of Kyiv National Karpenko-Karyi University of Theatre, Cinema and Television*, 34, 24–30. <https://doi.org/10.34026/1997-4264.34.2024.305187> [in Ukrainian].
- Scullion, A. (2001). Self and Nation: Issues of Identity in Modern Scottish Drama by Women. *New Theatre Quarterly*, 17, 373–390 [in English].
- Shaposhnikova, M. (2026, March 12). *Komisiiia OON: deportatsiia ta prymusove peremishchennia ukrainskykh ditei rosiiskoju vladoiu, a takozh yikhni nasylnytski znyknennia ye zlochynamy proty liudianosti* [UN Commission concludes that deportation and forcible transfer of Ukrainian children by Russian authorities, as well as enforced disappearances, amount to crimes against humanity]. United Nations Ukraine. <https://surl.li/uqldwo> [in Ukrainian].
- Sovhyra, T., Malooka, L., & Kabanets, O. (2025). Problema zberezhenia natsionalnoi identychnosti ukrainsiv na tymchasovo okupovanykh terytoriiakh [The Problem of Preserving the National Identity of Ukrainians in Temporarily Occupied Territories]. *Issues in Cultural Studies*, 46, 107–125. <https://doi.org/10.31866/2410-1311.46.2025.348529> [in Ukrainian].
- Sukhomlyn, H., Tsyvata, Yu., & Chornoivan, A. (2024). Realii rosiisko-ukrainskoi viiny v dokumentalnomu teatri Ukrainy [Realities of the Russian-Ukrainian War in the Documentary Theatre of Ukraine]. *Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts. Series in Stage Art*, 7(1), 87–98. <https://doi.org/10.31866/2616-759X.7.1.2024.301967> [in Ukrainian].
- Teatr "Zoloti Vorota" pokazhe vystavu pro pidlitkiv, deportovanykh u Rosiiu* [Golden Gate Theater to Show a Play About Teenagers Deported to Russia]. (2024, August 8). *Hlavkom*. <https://glavkom.ua/country/culture/ja-povernusja-u-teatri-zoloti-vorota-pokazhut-vistavu-pro-ukrajinskikh-pidlitkiv-jakikh-deportovali-v-rosiju-1014308.html> [in Ukrainian].
- Voropaieva, T. S. (2016). Rol osobystosti v ukrainskii istorii kriz pryzmu biohafistyky [The role of personality in Ukrainian history through biographical science]. *Biographistica Ukrainica*, 14, 50–70 [in Ukrainian].

Надійшла: 02.03.2026; Прийнято: 06.04.2026;
Статтю вперше опубліковано онлайн: 29.05.2026

REPRESENTATION OF THE WAR THEME IN MODERN UKRAINIAN DOCUMENTARY THEATRE: EXPLORATION OF AN AUTOBIOGRAPHICAL METHOD AND INTERVIEW**Olga Boyko^{1a}, Olexandr Kabanets^{2a}, Maryna Kozlovska^{3a}**¹ PhD in Art Studies, Professor;

e-mail: boyko_os@ukr.net; ORCID: 0000-0001-9347-3832

² PhD in Law;

e-mail: kabanets.flo@gmail.com; ORCID: 0000-0003-1272-6725

³ Doctor of Philosophy (Cultural Studies), Associate Professor;

e-mail: knukimtvorchi@gmail.com; ORCID: 0000-0002-2906-672X

^a Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine**Abstract**

The article is devoted to studying peculiarities of the use of the biographical method in modern Ukrainian documentary theatre, which represents the issue of the Russian-Ukrainian war. **The purpose of the study** is to define features of interviewing respondents and justify the feasibility of its use in creating the documentary performances' dramaturgy. **The research methodology** grounds on comprehensive, interdisciplinary scientific approaches to revealing the theme. This research relies on general scientific methods, such as analytical, comparative, historical and cultural, as well as a method of theoretical generalisation. Since the source base is theatrical texts and interviews with participants in theatrical initiatives, photo and video recordings of Ukrainian performances, a content analysis is applied in the process of the study in order to identify certain typology and compare ideological narratives. **The scientific novelty** of this study is the consideration of the features of the use of the biographical method in modern Ukrainian documentary theatre, which represents the topic of the Russian-Ukrainian war. **Conclusions.** It is proven that the combination of documentary authenticity, ethical responsibility and artistic interpretation provides a comprehensive understanding of the issue of war. At the same time, the creation of the documentary theatre in wartime is associated with a number of ethical and methodological challenges. Working with eyewitness testimonies certainly requires adherence to the principle of "do no harm", delicate attitude to traumatic experience and responsible combination of documentary authenticity with artistic interpretation. Modern Ukrainian documentary theatre is not only an artistic practice, but also a form of social responsibility. Studying the role of theatre (in particular documentary) in recreating real events of the Russian-Ukrainian war is important for understanding the mechanisms of cultural representation of war, preserving national memory and forming new artistic strategies in understanding the traumatic experience of modernity. **Keywords:** documentary theatre; biographical method; war; verbatim; interview; cultural memory; identity.

